

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet
Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande
Minister
Ingrid Zetterman

Föredragande
Kanslihandläggare
Marcus Åkerblom

Justerat
Omedelbart

Nr 51

Resolution antagen vid parlamentariska
Östersjökonferensen (BSPC) i Tyskland år
2023
ÅLR 2024/701
131 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt tillstålla Ålands BSPC-delegation ett svar enligt **bilaga 1, Rk1a24E32.**

Hänvisning

Ålands BSPC-delegation, Ålands lagting

Kontaktperson
Marcus Åkerblom

Ärende

Landskapsregeringens synpunkter på BSPC:s resolution från 2023 jämte vidtagna och planerade åtgärder

Med hänvisning till den årliga BSPC-resolution som antogs under Tysklands ordförandeskap vid den parlamentariska Östersjökonferensen den 28-29 augusti 2023 i Berlin har Ålands lagting den 25 januari 2024 vidarebefordrat resolutionen till Ålands landskapsregering för att få svar på vad landskapsregeringen avser göra, alternativt redan gjort.

Resolutionen innehåller 63 prioriterade uppmaningar/punkter till regeringarna i Östersjöområdet. Punkterna är fördelade under följande fyra huvudfrågeställningar:

1. fredligt och pålitligt grannskap och intensivt samarbete baserat på grundläggande värderingar
2. förbättra den demokratiska motståndskraften och öka förmågan att möta moderna digitala utmaningar
3. stärka det maritima ekosystemets motståndskraft
4. förbättra klimatet och den biologiska mångfalden.

Ålands landskapsregering (nedan landskapsregeringen) kan även konstatera att flera uppmaningar/punkter tangerar varandra och svarar på resolutionen här nedan.

Punkt 4

Det självstyrda Åland är på grund av sin lagstiftningsbehörighet av Europeiska unionen ålagd att upprätta en egen havsplan. Den åländska havsplanen antogs av Ålands landskapsregering 18.3.2021 och ska uppdateras senast under år 2027.

I havsplanen finns, baserat på ett flertal kriterier, definierat potentiella energiområden lämpliga för produktion av havsbaserad vindkraft. Eftersom havsplanen är riktgivande och inte juridisk bindande finns det en möjlighet att omdefiniera områdenas geografiska utsträckning.

Dessa definierade energiområden utgjorde grunden för projekt "Sunnanvind" som initierades under år 2021, med uppdraget att utreda möjligheterna för att etablera

storskalig havsbaserad vindkraft i Ålands norra havsområden. Projektet erhåller finansiering från EU:s fond för återhämtning och resiliens, denna finansiering ska slutrapporteras till EU kommissionen senast 30.6.2026. Projektområdet innefattar ca 1300 km² och effektpotentialen förväntas kunna uppgå till 4 GW med en motsvarande elproduktion på 20 TWh.

Om det förverkligas havsbaserad vindkraft i de åländska havsområdena, kommer det att ha en stor positiv inverkan på den nordiska och därmed också europeiska energimarknaden. Läget mellan finska fastlandet och Sverige är optimalt eftersom de närliggande regionerna i båda länderna har växande behov av fossilfri energi. Genom att ansluta vindkraftsområdet både österut och västerut kan denna interconnector även användas för transmission mellan länderna när vindkraftsparken inte producerar. Projekt "Sunnanvind" utreder även möjligheterna för power-2-x, det vill säga produktion av vätgas och eventuell vidareförädling av den samt distribution av den till industri och sjöfart. Ålands geografiska läge är ypperligt för gränsöverskridande utvecklingsprojekt, så som EU-projekt av allmänt intresse, "Project of Common Interest" (PCI).

Punkt 10

Åland och Ålands landskapsregering deltar aktivt i Central Baltic-programmet. Central Baltic-programmet 2021-2027 är ett gränsöverskridande samarbetsprogram (INTERREG), som finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), och ett av EU:s sammanhållningspolitiska mål. För att få projektfinansiering från programmet måste projekten ha en tydlig gränsöverskridande karaktär och involvera partners från minst två programländer (Estland, Finland inklusive Åland, Lettland och Sverige).

Inom Central Baltic-programmet 2021–2027 har hållbar utveckling en central plats. All programverksamhet ska vara socialt, ekologiskt, kulturellt och ekonomiskt hållbara. Inverkan på miljö, klimat och människors välbefinnande ska vara positiv.

Central Baltic-programmet 2021-2027 innehåller sju program mål, vilka är följande;

1. (PO1) Ökad export för små- och medelstora företag
2. (PO2) Flera nya företag som skalas upp
3. (PO 3) Gemensamma lösningar för cirkulär ekonomi
4. (PO4) Förbättrad kust och marin miljö
5. (PO5) Minskade koldioxidutsläpp
6. (PO6) Förbättrade anställningsmöjligheter på arbetsmarknaden
7. (PO7) Bättre offentliga tjänster och lösningar.

Under nuvarande finansieringsperiod har Central Baltic möjlighet att stödja gränsöverskridande projekt som riktar sig till mindre konkurrenskraftiga grupper, såsom invandrare, ungdomar samt offentliga organ och för att hjälpa dem som flyr kriget i

Ukraina att bosätta sig, hitta jobb eller bostad i centrala Östersjön. Projekt för att hjälpa personer med tillfälligt skydd förutses främst inom program mål 6 och program mål 7.

Utifrån de frågor resolutionen fokuserar på detta år är framför allt följande relevanta för Central Baltic programmet:

- *Fredliga och pålitliga grannskapsförhållanden samt samarbete i Östersjöområdet* (alla PO)
- *Stärkande av de marina ekosystemen* (PO4)
- *Arbeta för att stärka klimatets och biodiversitetens motståndskraft* (PO3 och PO5)

Central Baltic-programmet knyter tydligt ihop Åland med regionen och ger mervärde genom gränsöverskridande samarbeten. Åländska aktörer har ansökt om projektmedel i den nya programperioden inom flera program mål. Tre projekt med åländsk projektpartner är pågående och tre projekt har nyligen fått sin ansökan beviljad (men inte avtalats ännu). Totalt har de sex projekten, förutsatt att de tre nya projekten avtalas, en total ERUF finansiering till åländska partners om knappt 1,8 miljoner EUR. De flesta projekt ligger inom områdena miljö och arbetsmarknad, en inom offentliga tjänster. De tre pågående projekten är följande:

Sustainable Flow – PO 5 Minskade koldioxidutsläpp

Genom sju pilothamnar i Central Baltic området kommer projektet bidra till att reducera CO2 utsläpp från transportsektorn.

BalticReed – PO4 Förbättrad kust och marin miljö

Genom att klippa vass i 12 kustområden kommer projektet bidra till minskad övergödningen i Östersjön samtidigt som vassens potential som användbart material och produkt utforskas.

EFE- PO6 Förbättrade anställningsmöjligheter på arbetsmarknaden

Genom att utveckla och implementera träningsprogram kommer projektet bidra till att personer med funktionsnedsättning hittar arbete inom offentlig sektor.

De tre projekt som nyligen beviljats medel men inte avtalats ännu är inom områdena minskade koldioxidutsläpp (PO5), förbättrade anställningsmöjligheter på arbetsmarknaden (PO6) samt bättre offentliga tjänster och lösningar (PO7).

Central Baltic-programmet för 2021–2027 är utformat för att bidra till EU:s strategi för Östersjöområdet (EUSBSR) och stöder alla tre målen i strategin: "Rädda havet", "Koppla ihop regionen" och "Öka välbefindandet". Central Baltic-programmet 2021-2027 bidrar direkt till sju av nio delmål inom EUSBSR.

Punkt 30

Ansträngningar för att minska utsläppen av näringsämnen sker på olika sätt, genom lagstiftning och tillsyn och genom konkreta åtgärder, exempelvis genom CAP-strategin, vattendirektivets och havsmiljödirektivets åtgärdsprogram. Om möjligt även genom HELC+OMs åtgärdsprogram samt genom olika EU-projekt. Arbetet sker även genom landskapsregeringens egen budget i projektet "Rent vatten 2030".

Punkt 31

EU:s direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön, kallat SUP-direktivet (Single Use Plastics), minskar antalet engångsprodukter i plast och målsättningen är att minska plastnedskräpning. Landskapsregeringen har implementerat direktivet i lagstiftning och nu pågår arbetet med att omsätta lagstiftningen i praktiken.

Punkt 32

Kustförvaltningsplaner har tagits fram genom tidigare EU-projekt och genom EU-medel, men arbetet måste fortsätta och förstärkas. Arbetet kommer att fortsätta genom de planerade EU-projekten ACWA-LIFE (samarbete med hela Finland med början 2025 om det godkänns) och Marina vattenvägar (samarbete mellan Finland, Åland och Sverige som påbörjas 2024 om det godkänns). Förutom detta pågår sedan landskapsregeringens "Kustvattendag 2023" planer på samverkan mellan Finland, Åland och Sverige, för ekosystembaserad havsförvaltning med fokus på hållbara fiskbestånd, skyddad natur och vindkraft. Arbetet sker även genom landskapsregeringens egen budget i projektet "Rent vatten 2030".

Punkt 33

Ett aktivt arbete med utvidgning av det marina MPA-nätverket har utförts och pågår inom flera projekt, såsom det nyligen avslutades "Åland SeaMap" och de pågående "Vår vikare-life (Our Saima Seal –life)" samt "Life IP Biodiversea". Alla dessa är samarbeten med finska myndigheter och forskningsinstitutioner. För ett bättre och mera långsiktigt resultat finns etablerade kontakter inom HELCOM-samarbetet samt med forskare, övriga sakkunniga och institutioner inom närområdet i andra länder runt Östersjön.

Punkt 35

I landskapsregeringens projekt "Marina vattenvägar" utgör grunda vikar med kolinbindande biotoper en viktig grund. En långsiktig handlingsplan och strategier ska tas fram av forskare från Finland och Sverige.

Punkt 37

Genom att landskapsregeringen förnyar vattenlagen och inför uppdaterade krav från EU, te x genom förhandsavgöranden och skärpta gränsvärden i direktiv, minimeras utsläpp av näringsämnen och farliga prioriterade ämnen till vattenmiljöer.

Landskapsregeringen kommer att behöva höja krav på rening av avloppsvatten i enlighet med EU:s kommande förnyade direktiv om rening av avloppsvatten från tät bebyggelse.

Punkt 39

I de planerade projekten "ACWA LIFE" och "Marina vattenvägar" ingår utbildning, seminarier, workshops och studiebesök som en viktig del för att involvera lokalbefolkningen och ge dem ökad förståelse och delaktighet för Östersjön och behovet av att skydda och restaurera Östersjöns ekologiska hälsa och välmående.

Punkt 41 och 43

Landskapsregeringen arbetar aktivt med projekt "Sunnanvind", vars målsättning är att möjliggöra etablering av storskalig havsbaserad vindkraft på landskapet Ålands allmänna vatten.

Punkt 52

Landskapsregeringen fortsätter sitt arbete med att genomföra en ekosystembaserad förvaltning av vattenmiljöerna i allt åtgärdsarbete och framför allt genom avslutade, pågående och planerade EU-projekt. Värdet av att värna ekosystemtjänster lyfts framför allt i EU-projekten "Marina vattenvägar" och "ACWA-LIFE". Genom medverkandet i EU-projektet "eMSP NBSR" har landskapsregeringen fokuserat på att integrera arbetet med EU:s gröna giv och klimatarbete inom ramen för havsplaneringen. En omfattande analys av samarbets- och koordineringsprocesserna för havsplanering och etableringen av marina skyddsområden har genomförts inom ramen för projektet. Projektresultaten utgör en grund för att främja en ekosystembaserad strategi i den pågående utvecklingen av havsplaneringen.

Punkt 53

Skyddet av kolrika miljöer, såsom skogar, våtmarker och ålgräsängar har förbättrats genom en ny naturvårdsförordning.

Punkt 54

Aktivt arbete med skyddande av kustnära habitat och restaurering av vissa våtmarksmiljöer ingår dels i projektet "Life IP Biodiversea", dels i det löpande arbetet inom naturvårdsområdet. Samarbete pågår framför allt med finska myndigheter och forskningsinstitutioner.

Punkt 56

Landskapsregeringen kommer att behöva höja krav på rening av avloppsvatten i enlighet med EU:s kommande förnyade direktiv om rening av avloppsvatten från tät bebyggelse.

Punkt 58

Landskapsregeringen kommer behöva se över och eventuellt revidera förordning gällande främmande invasiva arter. Konkreta artspecifika utrotningsplaner för flera invasiva främmande arter ska tas fram under år 2024.

Minister

Ingrid Zetterman

Kanslihandläggare

Marcus Åkerblom

Reference

Åland's BSPC delegation, the Parliament of Åland

Contact person

Marcus Åkerblom

Matter

Unofficial translation: The Government of Åland's comments regarding the BSPC resolution of 2023 and information of measures taken and actions planned

On 28-29 August 2023 at the annual Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC) during Germany's presidency, the BSPC resolution was adopted. The purpose of the resolution is that governments around the Baltic Sea region pay attention to different areas described below. 25 January 2024 the Parliament of Åland forwarded the resolution to the Government of Åland for further actions.

The resolution contains 63 priority appeals/points sent to the governments in the Baltic Sea region. The points are assigned in the following four headings:

1. peaceful and reliable neighbourliness and intense cooperation in the Baltic Sea region
2. enhancing democratic resilience and boosting capabilities to face modern digital challenges
3. strengthening the resilience of maritime ecosystems
4. strengthening the resilience of climate and biodiversity.

The Government of Åland also notices that the appeals/points are similar to each other. In this letter the Government of Åland describes measures taken and actions planned for these objectives.

Point 4

Due to its legislative authority, the autonomous Åland is obliged by the European Union to draw up its own Maritime Spatial Plan. The Maritime Spatial Plan for Åland was adopted by the Government of Åland on 18 March 2021 and will be updated by 2027 at the latest.

Based on several criteria, the Maritime Spatial Plan defines potential energy areas suitable to produce offshore wind power. As the plan is indicative and not legally binding, there is an opportunity to redefine the geographical extent of the areas.

These defined energy areas formed the basis for the project "Sunnanvind", which was initiated in 2021, with the task of investigating the possibilities of establishing large-scale offshore wind power in Åland's northern sea areas. The project receives funding from the EU's Recovery and Resilience Fund, which must be reported to the European Commission by 30.6.2026. The project area covers approximately 1300 km² and the potential power output is expected to be up to 4 GW with an equivalent electricity production of 20 TWh.

If realized, the offshore wind power areas around Åland will have a major positive impact on the Nordic and thus also the European energy market. The location between mainland Finland and Sweden is optimal as the neighbouring regions of both countries have a growing need for fossil-free energy. By connecting the wind farm area to both the east and the west, this interconnector can also be used for transporting electricity between the countries when the wind farm is not producing. The "Sunnanvind" project is also investigating the possibilities of power-2-x, i.e. the production of hydrogen and its possible further processing, as well as its distribution to industry and shipping. Åland's geographical location is excellent for cross-border development projects, such as the "Project of Common Interest" (PCI).

Point 10

The Government of Åland actively participates in the Central Baltic Programme. The Central Baltic Programme 2021–2027 is a cross-border cooperation programme (INTERREG), funded by the European Regional Development Fund (ERDF), and one of the EU's cohesion policy objectives. To receive project funding, projects must have a clear cross-border character and involve partners from at least two programme countries (Estonia, Finland including the Åland Islands, Latvia and Sweden).

Sustainable development plays a key role in the Central Baltic Programme 2021–2027. All programme activities must be socially, ecologically, culturally, and economically sustainable. There must also be a positive impact on the environment, climate, and human well-being.

The Central Baltic Programme 2021–2027 contains seven programme objectives, which are as follows;

1. (PO1) More exports for small and medium-sized enterprises
2. (PO2) More new scaled-up growth companies
3. (PO 3) Joint circular economy solutions
4. (PO4) Improved coastal and marine environment
5. (PO5) Decreased CO₂ emissions
6. (PO6) Improved employment opportunities on labour market
7. (PO7) Improved public services and solutions for the citizens.

During the current funding period, the Central Baltic has the possibility to support cross-border projects that targets less competitive groups, such as immigrants, young people, and public bodies, and to help those fleeing the war in Ukraine to settle, find jobs or housing in the central Baltic Sea regions. Projects to help beneficiaries of temporary protection are expected mainly under Objectives 6 and 7.

Based on the issues that the BSPC-resolution focuses on this year, the following are particularly relevant to the Central Baltic programme:

- *Peaceful and reliable neighbourhood relations and cooperation in the Baltic Sea region* (all POs)
- *Strengthening marine ecosystems* (PO4)
- *Work to strengthen climate and biodiversity resilience* (PO3 and PO5)

The Central Baltic programme clearly links Åland with the Baltic Sea region and provides added value through cross-border cooperation. Actors from Åland have applied for project funding in the new programme period within several objectives. Three projects with partners from Åland are ongoing and three projects have recently had their applications approved. The six projects, provided that the three new projects are agreed upon, have a total ERDF funding of just under EUR 1.8 million to Åland project partners. The three ongoing projects are as follows:

Sustainable Flow – PO 5 Reduced carbon dioxide emissions

Through seven pilot ports in the Central Baltic area, the project will contribute to reducing CO2 emissions from the transport sector.

BalticReed – PO4 Improved coastal and marine environment

By cutting reeds in 12 coastal areas, the project will contribute to reduced eutrophication in the Baltic Sea while exploring the potential of reeds as a useful material and product.

EFE-PO6 Improving employment opportunities in the labour market

By developing and implementing training programs, the project will contribute to people with disabilities finding work in the public sector.

The three projects that have recently been funded but have not yet been agreed upon are in the areas of decarbonisation (PO5), improved employment opportunities in the labour market (PO6) and better public services and solutions (PO7).

The Central Baltic Programme for 2021-2027 is designed to contribute to the EU strategy for the Baltic Sea Region (EUSBSR) and supports all three objectives of the strategy: 'Save the Sea', 'Connect the region' and 'Increase prosperity'. The Central Baltic Programme 2021-2027 contributes directly to seven out of nine sub-goals within the EUSBSR.

Point 30

Efforts to reduce the outlet of nutrients are carried out in various ways, through legislation and supervision and through concrete measures, for example through the CAP strategy, the Water Framework Directive, and the Marine Strategy Framework Directive. If possible, also through HELCOM's action plan and through various EU projects. Work is also being done through the government's own budget in the project "Clean water 2030".

Point 31

The SUP Directive (Single Use Plastics) reduces the number of single-use plastic products and aims to reduce plastic littering. The Government of Åland has implemented the directive into legislation and work is now underway to put the legislation into practice.

Point 32

Coastal management plans have been developed through previous EU projects and through EU funds, but the work needs to be continued and reinforced. The work will continue through the planned EU projects "ACWA-LIFE" (cooperation with the mainland of Finland starting in 2025 if approved) and "Marine Waterways" (cooperation between Finland, Åland and Sweden that will start in 2024 if approved). As a result of the event "Coastal Water Day 2023", there are ongoing plans for cooperation between Finland, Åland and Sweden, for ecosystem-based marine management with a focus on sustainable fish stocks, protected nature, and wind power. Work is also being done through the government's own budget in the "Clean water 2030" project.

Point 33

Active work on the expansion of the marine MPA network has been carried out and is ongoing in several projects, such as the recently completed "Åland SeaMap" and the ongoing "Our Saima Seal –life" and "Life IP Biodiversea". All of these are collaborations with Finnish authorities and research institutions. For a better and more long-term result, there are established contacts within the HELCOM collaboration as well as with researchers, other experts and institutions in the surrounding area in other countries around the Baltic Sea.

Point 35

In the project "Marine Waterways", shallow bays with carbon-sequestering biotopes form an important foundation for future decisions. A long-term action plan and strategies will be developed by researchers from Finland and Sweden.

Point 37

By renewing the Water Act and introducing updated requirements from the EU, for example through preliminary rulings and stricter limit values in directives, emissions of nutrients and hazardous priority substances to aquatic environments are minimized.

The Government of Åland will need to raise the requirements for wastewater treatment in accordance with the EU's upcoming renewed directive on the treatment of urban wastewater.

Point 39

The planned projects "ACWA LIFE" and "Marine Waterways" include training, seminars, workshops, and study visits, as an important part of involving the local population and giving them a better understanding and involvement in the Baltic Sea and see the need to protect and restore the ecological health and well-being of the Baltic Sea.

Paragraphs 41 and 43

The Government of Åland is actively working on the "Sunnanvind" project, the aim of which is to enable the establishment of large-scale offshore wind power in the public waters of the Åland Islands.

Point 52

The Government of Åland is continuing its work to implement ecosystem-based management of aquatic environments in all remedial work and, above all, through completed, ongoing and planned EU projects. The value of protecting ecosystem services is highlighted above all in the EU projects "Marine Waterways" and "ACWA-LIFE". Through its participation in the EU project "eMSP NBSR", the Government of Åland has focused on integrating the work with the EU's Green Deal and climate work within the framework of maritime spatial planning. A comprehensive analysis of the cooperation and coordination processes for maritime spatial planning and the establishment of marine protected areas has been carried out within the framework of the project. The results of the project provide a basis for promoting an ecosystem-based approach in the ongoing development of marine spatial planning.

Point 53

The protection of carbon-rich environments, such as forests, wetlands and eelgrass meadows, has been improved through a new Nature Conservation Decree.

Point 54

Active work on the protection of coastal habitats and the restoration of certain wetland habitats is part of the "Life IP Biodiversea" project, as well as part of the ongoing work in the field of nature conservation. Cooperation is ongoing with Finnish authorities and research institutions.

Point 56

The Government of Åland will need to raise the requirements for wastewater management in accordance with the EU's upcoming renewed directive on the treatment of urban wastewater.

Point 58

The Government of Åland will need to review and possibly revise the decree regarding invasive alien species. Concrete species-specific eradication plans for several invasive alien species will be drawn up in 2024.

Minister

Ingrid Zetterman

Administrator

Marcus Åkerblom